

GIDS VOOR DE WORKSHOP VAN VASTSTELLEND ORGANISATIES

Donderdag 18 januari 2024, 16:00 – 16:45

Vaststellende organisatie: organisatie die de toepasselijke socialezekerheidswetgeving vaststelt

Uitreikende organisatie: organisatie die de Rijnvaartverklaring (RVV) en het exploitatiecertificaat (CE) uitreikt

I. Doel van Rondetafelconferentie

Doel:

- Het correct vaststellen van de (feitelijke) zetel van de exploitant.
Is de exploitant die op de Rijnvaartverklaring vermeld staat de daadwerkelijke exploitant?
 - *Daarbij zij opgemerkt dat in het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) het recht op de vrijheid van vestiging binnen de EU is verankerd. Het op zoek gaan naar een gunstig vestigingsklimaat voor de eigen onderneming is volstrekt legitiem. Het moet echter wel zo zijn dat deze plaats ook de feitelijke vestigingsplaats is van de onderneming en het niet gaat om een brievenbusfirma of een andersoortige (schijn)constructie.*

Belang uitreikende organisatie:

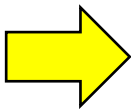
- Het authentiek en actueel houden van de registers op basis van correcte informatie.
- Het creëren van een eerlijk speelveld voor alle ondernemers in de binnenvaart.

Belang vaststellende organisatie:

- Aansluiting bij het socialezekerheidsstelsel van de juiste lidstaat.
 - Premieafdracht en uitkeringsverstrekking in en door de juiste lidstaat;
 - Het eerder onderkennen en aanpakken van een schijnconstructie.
- Het creëren van een eerlijk speelveld voor alle ondernemers in de binnenvaart.

Hoe kan dit bereikt worden?

- a. Hoe houden de uitreikende organisaties hun registers authentiek en actueel? Wat is hiervoor nodig? Hoe kan gegevensuitwisseling tussen de uitreikende organisaties onderling aan dit doel bijdragen? (**Workshop uitreikende organisaties**)
- b. Hoe kan een risicovolle situatie, namelijk dat de eigenaar en exploitant in verschillende lidstaten zijn gevestigd, eerder onderkend worden en onderzocht? Kan de gegevensuitwisseling tussen de uitreikende organisatie en de vaststellende organisatie hieraan bijdragen en zo ja op welke manier(en)? (**Workshop nationale delegaties**)
- c. Indien de vaststellende organisatie een signaal ontvangt van een risicovolle situatie¹, kan de vaststellende organisatie een verdere inschatting maken van het risico op afdracht premies in de verkeerde lidstaat / een schijnconstructie.
Indien de vaststellende organisatie dit risico aanwezig acht, kan zij contact opnemen met de vaststellende organisatie van de andere CASS-lidstaat.
Op welke manier kan getoetst worden of de situatie risicovol is en op welke manier kunnen gegevens worden uitgewisseld met de vaststellende organisaties in de andere lidstaten? (**Workshop vaststellende organisaties**)

II. Deelnemers per lidstaat

- Organisaties van alle CASS-landen die de toepasselijke socialezekerheidswetgeving vaststellen (vaststellende organisaties)
- Geïnteresseerde regeringsvertegenwoordiger(s)

¹ Bijvoorbeeld van een derde partij zoals de uitreikende organisatie, de sociale partners of het signaleren van een patroon in de uitvoeringspraktijk.

III. Relevante documenten

- Verordening (EEG) nr. 2919/1985
- Verordening (EG) nr. 883/2004
- Verordening (EG) nr. 987/2009
- Uitzonderingsovereenkomst met betrekking tot de toepasselijke wetgeving voor Rijnvarenden
- Inleidend document (CASS)
- Aanbeveling van de CCR met betrekking tot de afgifte van een Rijnvaartverklaring (RVV) en exploitatiecertificaat (Certificat d'Exploitant, CE)
- Beslissing n° 7 van het CASS
- Set van gestandaardiseerde vragen (CASS)

IV. Doel en verloop van de workshop voor de vaststellende organisaties:

Doel van deze workshop is om input te verzamelen om te komen tot betere samenwerking tussen de lidstaten om te bereiken dat de toepasselijke socialezekerheidswetgeving correct kan worden vastgesteld.

Hiervoor is noodzakelijk dat kan worden vastgesteld wie het schip daadwerkelijk exploiteert en waar de exploitant feitelijk is gevestigd.

Probleemstelling:

Indien achteraf blijkt dat de feitelijke exploitant van het rijnvaartschip in een ander land is gevestigd dan eerder – op basis van de rijnvaartverklaring – is aangenomen, zijn de werknemers op het betreffende rijnvaartschip achteraf gezien aangesloten bij het verkeerde stelsel en heeft in het verkeerde land premieafdracht plaatsgevonden. Het herstellen van de situatie van premie-afdracht in de verkeerde lidstaat en prestatieverstrekking door de verkeerde lidstaat levert problemen op voor zowel de Rijnvarende, de werkgever als voor de uitvoeringsinstelling. Verrekening van sociale premies wordt lastiger naarmate premieafdracht in de verkeerde lidstaat langer heeft voortgeduurd. Complicerende factoren voor verrekening zijn bijvoorbeeld het verstrijken van de verjaringstermijnen, premie-afdracht en teruggave via de werkgever of faillissement van de werkgever.

Het is daarom belangrijk dat een risicovolle situatie vroegtijdig herkend wordt en dat, in samenwerking met de andere lidstaat, mogelijk misbruik wordt voorkomen of tijdig kan worden aangepakt.

Bij werken in twee of meer lidstaten regelt artikel 16 van Verordening (EG) nr. 987/2009 (hierna: de Toepassingsverordening) gewoonlijk het vertrekpunt voor onderling overleg (namelijk de afgifte van een A1) en de onderlinge samenwerking tussen de lidstaten bij het (voorlopig) vaststellen van de toepasselijke socialezekerheidswetgeving. Dit artikel geldt echter niet indien de toepasselijke socialezekerheidswetgeving op grond van de Uitzonderingsovereenkomst wordt vastgesteld.

Oplossingsrichting:

Tijdens de CASS-vergadering van 2 december 2022 is gesproken over het opstellen van een onderlinge overlegprocedure gebaseerd op het beginsel van loyale samenwerking dat ten grondslag ligt aan de coördinatie van grensoverschrijdende sociale zekerheid van Verordening (EG) nr. 883/2004. Dit om te voorkomen dat door een gebrek aan informatie-uitwisseling een situatie ontstaat dat langdurig ten onrechte in de niet-bevoegde lidstaat premies worden afgedragen en/of prestaties worden ontvangen terwijl de Rijnvarende in een andere CASS-lidstaat verzekerd is.

Voor het starten van een onderlinge overlegprocedure is een startpunt nodig op basis waarvan de vaststellende organisatie van de ene lidstaat een overleg opstart met de vaststellende organisatie van de andere lidstaat (informatiestroom C van het schema).

We gaan er in deze workshop vanuit dat de vaststellende organisatie een signaal ontvangt van een risicovolle situatie.

Dit signaal van een risicovolle situatie kan bijvoorbeeld afkomstig zijn van:

- *Een toevallige derde, bijvoorbeeld de sociale partners die de vaststellende organisatie op de hoogte brengen van een verdachte situatie.*
- *De uitreikende organisatie in uw eigen lidstaat. In de workshop van de nationale delegaties wordt onderzocht of de uitreikende organisatie in uw eigen lidstaat een signaal kan geven aan uw organisatie indien de eigenaar en exploitant in verschillende lidstaten zijn gevestigd. (Bijvoorbeeld in de situatie dat de eigenaar in lidstaat A zijn exploitatie verlegt van lidstaat A naar lidstaat B.)*
- *De vaststellende organisatie van lidstaat A die de vaststellende organisatie van lidstaat B op de hoogte brengt.*

Op basis van dit signaal beoordeelt de vaststellende organisatie of er aanleiding is om contact op te nemen met de zusterorganisatie in de andere lidstaat: het vertrekpunt voor de onderlinge overlegprocedure.

Tijdens deze workshop kunt u bespreken hoe een overlegprocedure kan worden ingevuld.

Onderstaand treft u een aantal vragen/onderwerpen aan die u op weg kunnen helpen bij de discussie. Deze vragen komen gedeeltelijk ook in de andere workshops aan bod. Op deze manier worden de vragen vanuit verschillende invalshoeken bekeken.

De onderstaande hoofdvragen worden in de bijlage bij dit document nog nader uitgewerkt om u behulpzaam te zijn bij de beantwoording.

Deze hoofdvragen kunnen de rapporteur helpen bij de terugkoppeling tijdens de plenaire sessie.

Verloop van de workshop en hoofdvragen:

A. Kennismaking, kennismaken van elkaars organisatie met het oog op elkaars belangen

B. Discussie aan de hand van een aantal vragen

1. Gedachtewisseling over het vertrekpunt voor een onderlinge overlegprocedure (informatiestroom C van het schema).
Hoe bepaalt u of het feit dat eigenaar en exploitant in verschillende lidstaten gevestigd zijn, wordt aangemerkt als een risicovolle situatie? Wanneer treden de vaststellende organisaties met elkaar in overleg?
2. Gedachtewisseling over een gemeenschappelijk toetsingskader ten behoeve van de onderlinge overlegprocedure
U kunt tijdens de workshop gebruikmaken van het op A3 geprinte document 'set van gestandaardiseerde vragen' om aantekeningen te maken in de toegevoegde lege kolommen.
Wie doet wat? Wat kan de lidstaat onderzoeken die de RVV heeft uitgereikt en wat kan de lidstaat onderzoeken die de CE heeft uitgereikt? Welke organisatie in uw lidstaat is bevoegd voor het uitvoeren van controles? Welke feiten moeten onderzocht worden om de (feitelijke) exploitant en de vestigingsplaats te bepalen? Is er een voorlichtende rol weggelegd voor de sociale partners?
3. Op welke manier kan gegevensuitwisseling tussen de vaststellende organisaties in de CASS-lidstaten geregeld worden? Via beveiligd mailverkeer? Via EESSI? Benoemen van contactpersonen?
4. Volstaan al de besproken maatregelen om eventuele fouten op een efficiënte manier te corrigeren of zijn er nog vervolgstappen nodig?

A. Kennismaking, kennismaken van elkaars organisatie met het oog op elkaars belangen

- Kennismakingsrondje
- Benoeming van de rapporteur

B. Discussie aan de hand van een aantal vragen

1. Gedachtewisseling over het vertrekpunt voor een onderlinge overlegprocedure (Informatiestroom C van het schema)

De vaststellende organisatie in lidstaat A beoordeelt het signaal van de uitreikende organisatie dat de eigenaar en de exploitant niet dezelfde zijn en dat de zetel van de exploitant is verlegd naar lidstaat B. Indien de vaststellende organisatie van oordeel is dat er sprake is van een risicovolle situatie, wordt er een nader onderzoek ingesteld. Op basis van dit onderzoek wordt bepaald of contact wordt opgenomen met de andere lidstaat.

Hierbij kunt u denken aan de volgende vragen:

- Hoe bepaalt u of het feit dat eigenaar en exploitant in verschillende lidstaten gevestigd zijn, wordt aangemerkt als een risicovolle situatie?
- Denkt u dat bepaalde lidstaten meer risico lopen op het niet terecht ontvangen van premie of op het mislopen van premies?
- Op welke manier wordt een risico inschatting gemaakt? Wanneer is contact opnemen met de andere lidstaat nuttig? Wat kunnen indicatoren zijn voor een dergelijke risicovolle situatie? Hierbij kunt u denken aan premiehoogte, uitkeringshoogte, arbeidsvoorwaarden etc?

2. Gedachtenwisseling over een gemeenschappelijk toetsingskader ten behoeve van de onderlinge overlegprocedure

Als het onderzoek daartoe aanleiding geeft, wordt contact gezocht met de zusterorganisatie.

Bij controle van de feitelijke vestigingsplaats van de exploitant kunnen meerdere lidstaten betrokken zijn. De lidstaat waar de exploitant stelt gevestigd te zijn (de lidstaat die de CE heeft uitgereikt) en de lidstaat die aanwijzingen heeft dat de vestigingsplaats in zijn lidstaat ligt (de lidstaat die de RVV heeft uitgereikt, waar de eigenaar is gevestigd).

Indien deze situatie zich voordoet is het goed dat deze twee lidstaten samenwerken om vast te stellen wie de exploitant is en waar deze (feitelijk) gevestigd is. Het kan daarbij behulpzaam zijn dat er tussen de CASS-lidstaten overeenstemming is over een toetsingskader, dus over wat feitelijk onderzocht moet worden en welke lidstaat hiertoe gemachtigd is. In dit kader is een document gemaakt 'Set van gestandaardiseerde vragen'².

Ten behoeve van deze workshop zijn aan de tabellen in het document 'Set van gestandaardiseerde vragen' een aantal kolommen toegevoegd zodat u ruimte hebt om de antwoorden in te vullen. Tijdens de workshop is het geprinte document ook op A3-formaat beschikbaar voor aantekeningen.

Aan de hand van de vragen in dit document kunt u bijvoorbeeld het volgende bespreken:

- Op welk moment is een controle zinvol / mogelijk. Bij de eerste aansluiting van de Rijnvarende bij uw socialezekerheidswetgeving of achteraf?
- Wie is in uw lidstaat belast met de controle of het CE terecht is uitgereikt, dus wie controleert of de exploitant die op het CE staat vermeld ook daadwerkelijk de exploitant is?
- Welke concrete onderzoeksvragen acht u relevant? Is er een prioritering mogelijk?
- Welke lidstaat is bevoegd tot het doen van welk deel van het onderzoek (verdeling bevoegdheden tussen de RVV-lidstaat en de CE-lidstaat)?
- Welke organisatie binnen de lidstaat kan deze gegevens boven tafel krijgen?
- Zijn er essentiële vragen die ontbreken in het document 'set van gestandaardiseerde vragen'?

Verder kunt u denken aan onderstaande overige vragen:

- Is het in uw lidstaat mogelijk om contact op te nemen met de uitreikende organisatie van uw lidstaat om informatie op te vragen? (Bijvoorbeeld om patronen te herkennen, bijvoorbeeld dat veel exploitanten zich in uw lidstaat willen vestigen, terwijl de eigenaar in een andere lidstaat is gevestigd? Of andersom: dat in uw lidstaat meerdere exploitanten verhuizen naar een andere lidstaat, terwijl de eigenaar/eigenaren in uw lidstaat gevestigd blijft?)
- Als u gegevens nodig heeft van de uitreikende organisatie in de andere lidstaat kan dit dan geregeld worden door tussenkomst van het verbindingsorgaan?
- Kan het bezoeken van de eigenaar en/of exploitant om uitleg/voorlichting te geven, leiden tot het voorkomen van verkeerde premieafdracht dan wel een (eerdere en soepele) rectificatie van de situatie?
- Kunnen de sociale partners hierbij een rol spelen in de voorlichtende sfeer?
- Is het nuttig om afspraken te maken over het intrekken dan wel uitreiken van A1 verklaringen?

² Zie ook het praktijkvoorbeeld (bijlage 1)

- Is het van belang om het faillissement van een werkgever / ondernemer te melden? Zo ja, hoe weet de organisatie dat er sprake is van een faillissement? Welke consequenties heeft een faillissement voor de vaststellende organisatie?
3. Op welke manier kan gegevensuitwisseling tussen de vaststellende organisaties in de CASS-lidstaten geregeld worden?

U kunt hierbij denken aan de volgende vragen:

- Hoe kunnen gegevens worden aangeleverd op dossier-niveau?
- Kunnen de gegevens worden gewisseld via (beveiligd) mailverkeer?
- Kunnen de gegevens uit een database worden aangeleverd via een E-tool?
- Telefonisch contact? Aanstellen van contactpersonen?
- Kunnen er gegevens worden gewisseld via EESSI?
- Indien de vaststellende instantie een A1-verklaring afgeeft voor een Rijnvarende, informeert deze organisatie dan ook de zusterorganen van de andere werklanden hierover? Zo ja, op welke wijze? Kopie A1 via EESSI?

Noot: Voor de toepassing van artikel 16 van Verordening (EG) nr. 987/2009 wordt gebruikt gemaakt van het EESSI-proces. Er wordt over en weer gebruik gemaakt van LA_BUC 03 en SED A008. Hoewel deze officieel bedoeld zijn voor de procedure van artikel 16 van Verordening (EG) 987/2009, en dit artikel niet van toepassing is in gevallen die rechtstreeks door de Uitzonderingsovereenkomst worden bestreken, kunnen zij niettemin goed dienen voor de inrichting van de notificatieprocedure.

- Welke termijnen voor de beantwoording?
 - Hoe verloopt de terugkoppeling naar de uitreikende organisaties die betrokken zijn? Gaat dit via de verbindingsorganen?
4. Volstaan al de besproken maatregelen om eventuele fouten op een efficiënte manier te corrigeren?

Een praktijkvoorbeeld

De eigenaar (BV) van het schip is gevestigd in lidstaat A en de exploitant (op papier) in lidstaat B. De BV in lidstaat A heeft daarvoor een exploitatieovereenkomst gesloten met de BV die hij zelf in lidstaat B heeft opgericht

Er is sprake van enige bedrijfsactiviteit in lidstaat B:

- De BV huurt een ruimte in lidstaat B en er is daar een secretaresse aanwezig. Verder is er een directeur van de BV aangesteld. Deze directeur is afkomstig uit lidstaat B.

De daadwerkelijke exploitatie van het schip loopt echter via het kantoor van de BV in lidstaat A:

- De eigenaar (afkomstig uit lidstaat A) van het schip regelt het personeel dat op de schepen wordt gezet;
- De bevrachting wordt geregeld vanuit lidstaat A;
- De planning van de vaart van het schip wordt gedaan vanuit lidstaat A;
- De planning van het personeel wordt gedaan vanuit lidstaat A;
- Alle (telefonische) contacten van de bemanning lopen via het kantoor in lidstaat A;
- Als er schade aan het schip is wordt dat besproken op kantoor in lidstaat A;
- Ontslag volgt vanuit lidstaat A, via een emailadres in lidstaat B (!) maar ondertekend door de secretaresse uit lidstaat A!

Welke onderzoeken kan lidstaat A instellen?

Lidstaat A kan een onderzoek instellen bij de in lidstaat A gevestigde eigenaar van het schip. Deze onderneming in lidstaat A zal een exploitatiecontract hebben afgesloten met de buitenlandse exploitant. Wat staat er in deze contracten en wordt overeenkomstig het exploitatiecontract gehandeld? Of wijkt de praktijk af van hetgeen op papier is afgesproken? Een belangrijk criterium is bijvoorbeeld wie de vervoerscontracten afsluit. En wie is uiteindelijk beslissingsbevoegd over de te ondernemen (vervoers)activiteiten.

Lidstaat A kan ook controleren of de feitelijke financiële opbrengsten daadwerkelijk terecht komen in de door de exploitant aangegeven lidstaat van vestiging. Dit kan bijvoorbeeld door een boekenonderzoek (is er al dan niet sprake van een 'kasrondje?').

Welke onderzoeken kan lidstaat B instellen?

Hierbij zij opgemerkt dat de lidstaat A echter géén mogelijkheid heeft om de jaarstukken van een buitenlandse onderneming op te vragen of te controleren, als de exploitant stelt in een ander CASS-lidstaat gevestigd te zijn. Voor deze informatie is lidstaat B aan zet.

Samenwerking lidstaat A en B

Als het 'kas-rondje' goed is ingericht door de eigenaar van het schip, dan wordt het best lastig om een juist beeld te krijgen wie de daadwerkelijke exploitant van het schip is. Voor het controleren waar de feitelijke exploitatie activiteiten plaatsvinden, is het dus van belang dat beide lidstaten met elkaar samenwerken en dat beide landen controles doen in hun eigen land en elkaar op de hoogte stellen van hun bevindingen. Het is dan goed om overeenstemming te hebben over een gemeenschappelijke onderzoekskader (welke concrete onderzoeksvragen zijn relevant voor de vaststelling van de feitelijke zetel van de exploitant?) en te bepalen welke lidstaat welke actie onderneemt.

Daarbij is het belangrijk om verder te kijken dan de afspraken op papier en om te onderzoeken hoe de daadwerkelijke verhoudingen zijn ten opzichte van elkaar en ten opzichte van het schip (vergelijk de vrachtwagenchauffeurs in de zaak AFMB³).

In dit praktijkvoorbeeld heeft de BV uit lidstaat A op deze wijze de exploitatie van zeker tien schepen ondergebracht bij een BV in lidstaat B.

Als na onderzoek blijkt dat de exploitant die op de rijnsvaartverklaring is vermeld niet de daadwerkelijke exploitant van het schip is, en de daadwerkelijke exploitant in een andere lidstaat is gevestigd, zal dit moeten worden gecorrigeerd op de rijnsvaartverklaring, zodat ook - in het kader van de sociale zekerheid - voor de bemanningsleden van het schip de socialeverzekeringswetgeving van de juiste lidstaat wordt toegepast.

Door met elkaar samen te werken en dergelijke constructies te bestrijden kunnen grote financiële problemen (dubbele premieheffing, terugvordering van prestaties) voor de Rijnvarenden worden voorkomen en kan een eerlijker speelveld voor alle ondernemers in de Rijnvaart worden bereikt.

³ EU- Hof: Feitelijke werkgever doorslaggevend voor de toepassing van het socialezekerheidsstelsel. De werkgever van internationale vrachtwagenchauffeurs in loondienst is de vervoersonderneming die het feitelijke gezag over die chauffeurs uitoefent, hun loonkosten draagt en feitelijk bevoegd is om hen te ontslaan. Toepassing van het socialezekerheidsstelsel hangt af van de vestiging van deze feitelijke werkgever. Dit is niet per definitie de onderneming waarmee die vrachtwagenchauffeur een arbeidsovereenkomst heeft gesloten en in deze overeenkomst formeel wordt aangemerkt als zijn werkgever. Dat is het antwoord van het EU-Hof op vragen van de Nederlandse Centrale Raad van Beroep <http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?num=C-610/18>

Bijlage 2

Autoriteit die bepaalt welke
socialezekerheidswetgeving
van toepassing is

Te verstrekken informatie
(in geval van risico-indicator)
Opgelet: u zult van exploitant x aanvragen
ontvangen voor de aansluiting van Rijnvarenden
op basis van de Uitzonderingsovereenkomst!
Gelieve te controleren of exploitant x wel degelijk
zijn zetel in uw land heeft en beschikt over
beslissingsbevoegdheid, met name over
economische en commerciële aangelegenheden.

Communicatiekanaal: EESSI?

Rechtsgrondslag: principe van
loyale samenwerking dat is
vastgelegd in Verordening
nr.°883/2004?

Informatiestroom C

Autoriteit die bepaalt welke
socialezekerheidswetgeving van
toepassing is (met tussenkomst
van het verbindingsorgaan)

Te verrichten controles (indien nodig):

Heeft de exploitant wel degelijk zijn zetel in het land en
beschikt hij daadwerkelijk over beslissingsbevoegdheid, met
name over economische en commerciële aangelegenheden?

Informatiestroom B

Te verstrekken informatie:
Opgelet: er is een Rijnvaartverklaring afgegeven voor een schip waarvan de
exploitant zich in land Y bevindt! (met name wanneer de exploitant zich
eerder in hetzelfde land als de eigenaar bevond)

Communicatiekanaal: ?

Rechtsgrondslag: ?

Informatiestroom A Bis

Te verstrekken informatie:
Opgelet: de exploitatievergunning
van een schip dat is ingeschreven
in land X, is ingetrokken!

Informatiestroom B Bis

Te verstrekken informatie:
In voorkomend geval, opgelet: de exploitant van schip nr. xx heeft geen zetel
in land Y / heeft geen beslissingsbevoegdheid, met name over economische
en commerciële aangelegenheden.

Communicatiekanaal: ?

Rechtsgrondslag: ?

Informatiestroom A

Te verstrekken informatie:
Opgelet: er is een aanvraag
ingediend voor een exploitatie-
vergunning voor een schip dat is
ingeschreven in land X!

Communicatiekanaal:
beveiligde e-mail?

Rechtsgrondslag: artikel 8 van
het toepassingsreglement bij
Verordening (EEG) 2919/85?

Autoriteit die de
Rijnvaartverklaring en/of
de exploitatievergunning
afgeeft

Autoriteit die de
Rijnvaartverklaring en/of
de exploitatievergunning
afgeeft

LAND X

LAND Y